

HAYAT

AYDA BİR ÇIKAR FİKİR ve EDEBİYAT MECMUASI

YENİ TERTİP: № 2. ŞUBAT 1930

*Yapanlar, doğuranlar, yaradanlar
yalnız nikbinler, idealistlerdir.
Bedbinler doğuramaz, hayatı idame
edemez, Tarihi yoğuramaz.*

MÜNDERECAT

Eskiler alayım	Celâl Nuri	97
Yunan istiklâli, 100 üncü senenin dönümü	Salih Tosun	106
Standardisation	Servet Hayri	114
Gazetecilik buhranı	Helvacıoğlu	118
Verem olmuş bir devlet	A. H.	127
Kitabiyat	"	139
Pekinde keşfedilen Maymun-İnsan	C. N.	142
Eski ilim	C. N.	146
Lisan mes'alesi : Nereye gidiyoruz?	Muallim Hüseyin Kâzım	150
Bir Devlet bankası	Akil Emrullah	154
Abdülhamide Wilhelmi nasıl curnal etmişler?	İbrahim Halil Paşa	157
Umumî harbin zuhûru sebepleri	Feyzi	163
Mahmut Esat Beyefendiye	Ağaoğlu Ahmet	173
Bir taht daha yıkılıyor mu?	Rauf Ahmet	176
Kooperatif	Dr. Orhan Sadeddin	189

ANKARA ve İSTANBUL

İdare eden: CELÂL NURİ

İSTANBUL, DEVLET MATBAASI

NUSHASI : 20 K.

Pekinde keşfedilen

Maymun-insan

“Journal de Geneve,, e Pekin'den 6 şubat tarihi ile yazılıyor:

28 Birinci kânun 1929 günü Çin hükûmetinin jeoloji servisinin küçük salonu hıncahınç dolmuştu. Çin jeoloji cemiyeti orada fevkalâde bir içtima aktediyordu. Hazırın pek kozmopolitti: Yarısı çinli, öteki yarısı garpli ve amerikalı. Bunların içinde meşhur Sven Hedin de vardı.

Çin devleti teşkilâtından bir çoğu merkezlerini yeni başşehir ittihaz edilen Nankin'e naklettikleri halde jeoloji idaresi yeni merkeze aktarılmadı, çünkü Peking, jeolojik taharrilerin yapıldığı Mongolistanın yakınında kâindir. Roy Champan Andrews keşif hey'etleri her sene Pekin'e gelir, “Pekin insanı,, denilen mahal eski payitahtın 50 kilometro cenupgarbındadır.

İşte o mevkide edilen keşif hakkında izahat konferansı veriliyordu.

1921 de isveçli Andersson bu insanın yerini buldu; bu yer kilisli bir havzanın yarıkları içinde kâindi. Gerek kendi teşebbüsü ile, gerek jeoloji idaresinin yardımı ile avusturyalı paleontolojist Zdansky orada, 1925 te esaslı hafriyatta bulundu ve müstehaseleri muhtevi kısımları Upsal'a (İsveçte) nakletti.

1926 da bunların arasında insan enmuzecinin iki azı dişini buldu.

Zdansky, bu dişlerin hangi mahlûka ait olduğuna dair tahminlere girişmek ihtiyatsızlığında bulunmadı. Bunların “homo,, cinsine (yani beşer cinsine) ait olmaları muhal görülmüyordu. Bu ancak tabaka-

tın üçüncü devrine (époque tertiaire) ait bulunabilirdi. Bu tahakkuk ederse insan nev'inin en eski enmuzeci veya mübeşşiri keşfedildi demek olacaktı...

1927 de, bu keşiften gayrete gelen jeoloji idaresi çinli C. Li'nin müdürlüğü altında daha geniş mikyasta hafriyat tertip etti.

Bu hey'ete isveçli Bohlin dahildi. Tepeler kadar toprağı kalburdan geçirdikten sonra hiç bir insan müstehasesi bulamamışlardı; lâkin son dakikada ve Pekin'e dönmezden evel, Bohlin, 16 Birinci teşrinde, mükemmel bir halde, takriben dokuz yaşında bir çocuğun azı dişini buldu. Bu kıymetli dişi Pekin'de Rockefeller'in tıp mektebi profesörlerinden Kanadalı Dr. Black'a götürdü. Black pek amik bir tetkikten sonra beyan etti ki bu diş ne "homo," (insan, beşer) cinsine, ne de "pithecanthropus," (yarı insan, yarı maymun) ve "Eoanthropus," cinslerine aittir, fakat yeni bir cinse aittir. Bu yeni cinse (Sinanthropus Pekinensis) ismini verdi. 1928 de C. C. Yang ile W. C. Pei'in idaresi ve Bohlin'in ehlihibreliğı altında hafriyat yeni baştan canlandı. Bohlin, yerli yerinde hâlâ üç azı dişini muhtevi bir çene kemiğı, sonra daha başka dişler ve çene kemikleri kısımları ve iki kafa tası keşfetti. Küçük olmakla beraber bu parçalar o kafa tasının pithecanthropus'unkinden daha geniş olduğunu kâfi derecede ispat ediyordu. Dişler insan dişi idi (köpek dişleri ön dişlerinin yüksekliğinde), lâkin çene kemiğı maymun çene kemiğı... Bu keyfiyet eldeki enkazın yeni bir cinse aidiyeti hakkındaki Black'ın fikrini teyit ediyordu.

1929 da jeoloji idaresi bir "cénozoik," tetkikat laboratuvarı tesis etti. Buna Rockefeller müessesesi paraca yardım ediyordu ve yarı memurları çinli, yarı memurları avrupalı idi. Taharriyat W. C. Pei atlı genç bir çinli tarafından idare edildi, ve, gene, mevsim sonunda, 2 Birinci kânunda, Pei, çukurun bölmesinde toparlak bir nesne gördü ve orasını kazdı: bir kafa tası... Değerli tas parçasını derhal

Pekin'e götürdü. Ekseriyetle müstehaseler gayet sert ve beyaz olan kayaya ayrılması hemen hemen kabil olamayacak derecede yapışık olur. Bunları ayırmak ameliyesi son derecede naziktir. Fakat bu sefer, tesadüfen kafa tasının bir yarısı nispetle çok yumuşak bir madde ile örtülü idi, ve, bu sayede Dr. Black, sür'atle, sathın mühim bir kısmını meydana çıkardı. Değerli müstehasenin, ve, onu muhtevi bulunan kütlenin derhal kalıbı alınarak teşhir edildi.

Meydana çıkan bir gencin kılıfı (kafa tası) dır. Görülüyor ki bütün kafa tası muhafaza edilmişe benziyor. Kaş kavisleri gayet barizdir, kulak delikleri, çene kemiğinin gayet ağır oynak yerleri de görünmektedir. Kafa tasının istiabı "pithécanthropus," ünkinden ehemmiyetli bir surette fazladır. Bilhassa alın ve yan kemikleri (azmi cidarı) kısmının istiabı fazladır. Bununla beraber bu istiap hacmı Neanderthal insanınınkinden esaslı bir surette aşağıdır. "Sinanthropus," dediğimiz bu enmuzeci gayet iptidai bir Neanderthal telâkki etmek kabildir.

Jeoloji idaresi müdürü W. H. Wong ve Black, Pei'den sonra Dr. C. C. Yang, aynı yerde keşfolunan gayriinsanî bir çok müstehaselerden bahsile "Sinanthropus," ün zamanını "pléistocène inférieure," olmak üzere dördüncü (quaternaire) tabakat devrine aidiyetini söyledi; imdi, garbî Avrupada mağaralar insanı türemeden bu tip mevcuttu.

Son rapor, Fransa tabakat cemiyeti reisi, cezüit papazlarından Père Teilhart tarafından takdim edilmiştir. Bu rahip 1913 te Eoanthropus'ün köpek dişini bulmuş, ve bir kaç senedenberi Çinde mühim keşfiyat icra etmiştir. Bu keşifler arasında, o zamana değin Çince meçhul, paleolitik (eski taş devrine ait) aletler vardır.

Bu zat son keşfin Eoanthropus'ten daha mühim olduğunu beyan ile bu keşfin ne güzel şartlar altında icra kılındığına işaret etti. Kafa tası pek

kuvvetli bir surette maden haline gelmiştir, bulunduğu yerin jeolojik teşekkülü sarahatle tayin olunuyor, ve bu keşif, onu pek iyi teyit eden diğer bir keşifler silsilesinden sonra vukubulmuştur.

Celseden sonra, fen erbabından olmıyanlar bu müstehasenin ne kadar eski olduğunu hususî mülâkatlarında sordular.

Bir çok genç çinli âlimi yetiştiren gayyur tabakat mütehassısı Grabau bir milyon sene demekte tereddüt etmedi. Ondan daha çekingen olan Le Père Teilhart: bir kaç yüz bin sene demekle iktifa etti. V.

(Aynen tercümedir. C. N.)
